

Θεσσαλονίκη, 12/10/2025

Προς την
Επιτροπή του Τοπικού Κόμβου Πράσινης Μετάβασης
(Local Green Transformation Node)
της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
n.papadopoulos@pkm.gov.gr / n.katsaros@pkm.gov.gr / o.ioannidou@pkm.gov.gr

K O D R A p a r k
**Ένα ζωντανό τοπίο κοινότητας,
δημιουργίας & βιωσιμότητας**

Με την παρούσα πρόταση, στο πλαίσιο της ανοιχτής πρόσκλησης για το μέλλον του Κόδρα:
Ένα πράσινο & συμπεριληπτικό όραμα, θέτω υπόψη σας σκέψεις/ιδέες/προτάσεις για την
αξιοποίηση της έκτασης του πρώην Στρατοπέδου Κόδρα.

◆ **Περίληψη**

Η πρόταση "KODRA park" αποσκοπεί στη μεταμόρφωση του πρώην στρατοπέδου Κόδρα σε έναν πολυδιάστατο δημόσιο χώρο ανοιχτό σε όλους. Ο χώρος θα αναδειχθεί ως αστικός πυρήνας δημιουργικότητας, αναψυχής, μάθησης, πολιτισμού και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, με παρεμβάσεις μικρής ως μεσαίας κλίμακας, σχεδιασμένες με βάση τις αξίες του New European Bauhaus: βιωσιμότητα, αισθητική και συμπεριληπτικότητα.

◆ **Στόχοι της πρότασης**

- **Επανενομηματοδότηση του Κόδρα** ως ζωντανού τόπου συνύπαρξης και δημιουργίας
- **Ενίσχυση του αστικού πρασίνου** με ποικίλα στοιχεία
- **Πολιτιστική ενεργοποίηση** μέσα από ετερόκλητες μορφές τέχνης, προβολές και φεστιβάλ
- **Εμπλοκή της τοπικής κοινότητας** σε όλη τη διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης
- **Σύνδεση της φύσης, της τέχνης και της συμμετοχικότητας** στον δημόσιο χώρο

◆ **Περιγραφή προτεινόμενων παρεμβάσεων**

Η πρόταση περιλαμβάνει ένα **συνεκτικό δίκτυο λειτουργιών και επιμέρους διαμορφωμένων χώρων**, που ενεργοποιούν διαφορετικές πλευρές του στρατοπέδου:

Περιβαλλοντικά στοιχεία:

- Δημιουργία **ρηχής, τεχνητής λίμνης** για βιοποικιλότητα και μικροκλίμα
- **Αστικός αμπελώνας, λαχανόκηποι, βρώσιμο δάσος** με δυνατότητα κοινοτικής φροντίδας
- **Θόλοι θερμοκηπίου** με άνθη και αρωματικά βότανα
- **Φυσική σκίαση** και χρήση οικολογικών υλικών στο σύνολο του έργου
- **Δημόσιες βρύσες** για νερό και ψύξη
- **Πλήρη πρόσβαση (360°) από κάθε σημείο εισόδου** (απομάκρυνση περίφραξης, μορφολογική εξομάλυνση όπου χρειάζεται περιμετρικά για επίτευξη πλήρους προσβασιμότητας, καθαρισμός βλάστησης που αποτρέπει τη θέαση του πάρκου)

Αθλητισμός & δραστηριότητες:

- **Φωτισμένοι ποδηλατόδρομοι** με LED τεχνολογία
- **Παιδικές χαρές & πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής** για παιδιά
- **Skate park**
- **Πεδίο paintball**
- **Υπαίθρια όργανα γυμναστικής**
- **Επιφάνεια αναρρίχησης**
- **Πάρκο ζώων συντροφιάς**

Πολιτισμός & συμμετοχή/αλληλεπίδραση:

- **Υπαίθριο αμφιθέατρο σε πλαγιά** για πολιτιστικές δράσεις
- **Στρατιωτικά τολ για φεστιβάλ, εκθέσεις, workshops**
- **Mural art** (τοιχογραφίες) σε επιλεγμένες επιφάνειες και περιπατικούς διαδρόμους
- **Book boxes**
- **Video projections** στα κτίρια του χώρου
- **Υπαίθρια μουσικά όργανα**
- **Pop-up αναψυκτήρια**
- **Σκακιέρες εξωτερικού χώρου**
- **Σημεία για pic-nic**

Δίκτυο διαδρομών:

- **Περιπατητικές διαδρομές** με ενδιάμεσες στάσεις πολιτισμού & σκίασης
- **Διαδρομές για ποδηλάτες**

◆ **Αισθητική & βιωσιμότητα**

- Όλες οι παρεμβάσεις βασίζονται σε **βιώσιμες πρακτικές** (ανακυκλωμένα υλικά, φυσικές ύλες). Μη ενεργοβόρος φωτισμός θα δημιουργεί έναν ασφαλή, λειτουργικό και αισθητικά ελκυστικό χώρο, λαμβάνοντας υπόψη διάφορα ζητήματα όπως τις διαφορετικές χρήσεις και περιοχές του: ασφάλεια (π.χ. φωτισμός μονοπατιών), ανάδειξη χαρακτηριστικών (π.χ. δέντρα, γλυπτά), δημιουργία ατμόσφαιρας (π.χ. φωτισμός καθιστικών), καιρικές συνθήκες (κόστος συντήρησης) κ.λπ.
- Ενσωμάτωση **καλλιτεχνικής ταυτότητας** στο αστικό τοπίο (εικαστικά έργα, video art, murals, δημόσια τέχνη).
- Χρήση στοιχείων **συμπεριληπτικού σχεδιασμού** (προσβασιμότητα, συμπερίληψη, αστικός εξοπλισμός για όλους).
- **Πρακτική «υιοθεσίας»** μέρος του πάρκου από φορείς, συλλογικότητες για τη διαχείριση των επιμέρους δομών.

◆ **Ενδιαφερόμενα μέρη, συμμετοχικότητα & κοινότητα**

Οι πιθανοί ενδιαφερόμενοι (stakeholders) του έργου «Open Call for the Future of Kodra – Bauhaus4MED» περιλαμβάνουν την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, τον Δήμο Καλαμαριάς, την Ευρωπαϊκή Ένωση και το πρόγραμμα Bauhaus4MED, την Επιτροπή αξιολόγησης και τους διοργανωτές της πρόσκλησης, τους αρχιτέκτονες, πολεοδόμους, καλλιτέχνες και σχεδιαστές που υποβάλλουν προτάσεις, τις τοπικές πολιτιστικές και περιβαλλοντικές οργανώσεις, τους κατοίκους και χρήστες του πρώην στρατοπέδου Κόδρα, την ευρύτερη τοπική κοινότητα της Καλαμαριάς και της Θεσσαλονίκης, τους εν δυνάμει επισκέπτες και τουρίστες, τα εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα που εμπλέκονται στο Bauhaus4MED, τους χορηγούς και χρηματοδότες, τα ΜΜΕ και φορείς επικοινωνίας, καθώς και τις ρυθμιστικές και πολεοδομικές αρχές που εποπτεύουν την υλοποίηση και βιωσιμότητα του έργου.

Η ενεργοποίηση του Κόδρα δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς τη συμμετοχή των ανθρώπων & των φορέων του Δήμου Καλαμαριάς, της πόλης συνολικά, μέσα από:

- **Συμμετοχικά εργαστήρια σχεδιασμού** με κατοίκους, εκπαιδευτικά ιδρύματα, επιχειρήσεις, φορείς
- Συνεργασία με **καλλιτεχνικές ομάδες, σχολεία όλων των βαθμίδων, χώρους πολιτισμού**
- Ανάπτυξη δράσεων **πολιτιστικής εκπαίδευσης** στον χώρο
- Πλαίσιο **εθελοντισμού** για καλλιέργεια, καθαριότητα και δημιουργία

Σημαντική η ενεργός συμμετοχή στο εγχείρημα όσων ήδη γειτνιάζουν με αυτό: **Δημοτικό Κολυμβητήριο Καλαμαριάς, Λαϊκή αγορά βιολογικών προϊόντων, υπηρεσίες Υπουργείου Άμυνας, Μητρόπολη Καλαμαριάς**, όπως και των δράσεων που επί χρόνια υλοποιούνται/υλοποιήθηκαν στην έκταση Κόδρα: φεστιβάλ (π.χ. **Παρά θιν' αλός**), πολυθεματικές εκδηλώσεις (π.χ. **Μέρα με τα Χρώματα**).

Αναφορικά με την ευρύτερη και πιο στοχευμένη αξιοποίηση των κτιριακών δομών που υφίστανται στην έκταση συνολικά, ιδανική θα είναι η ουσιαστική και σε βάθος συνέργεια - με ανταλλαγή τεχνογνωσίας, συν-διαχείριση πόρων/δομών/παγίων, καλλιέργεια εξωστρέφειας, αναζήτηση χρηματοδοτικών εργαλείων για οικονομίας κλίμακας- με ένα πλέγμα σημαντικών πολιτιστικών φορέων και υποδομών, που δραστηριοποιούνται στα διοικητικά όρια του Δήμου Καλαμαριάς, μεταξύ των οποίων το **Μουσείο Φωτογραφίας “Χρήστος Καλεμκερής”**, το **Μουσείο Άγριας Πανίδας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης** στον Φοίνικα (το ΑΠΘ αναζητά χώρο και για δημιουργία Εγκληματολογικού Μουσείου), το **Ελληνικό Φαρμακευτικό Μουσείο**, η **Φιλαρμονική Ορχήστρα και η Μικτή Χορωδία του Δήμου**, καθώς και το **Πολιτιστικό Κέντρο Καλαμαριάς** με τις επιμέρους δομές του. Παράλληλα, προς αξιοποίηση και ενδιαφέρουσες πρωτοβουλίες που είναι σε εξέλιξη όπως το πρόγραμμα **“Η Κληρονομιά της Καλαμαριάς”** και η ψηφιακή πλατφόρμα **“The Hellenic Mosaic”**, που συνεισφέρουν σημαντικά στην έρευνα, στη διαφύλαξη/προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς, στην ανάδειξη της ιστορικής μνήμης και στην ευαισθητοποίηση του κοινού, καθιστώντας την Καλαμαριά έναν δυναμικό πυρήνα πολιτισμού και δημιουργικότητας στη μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης.

Το **KODRA park** δεν αποτελεί απλώς μια αισθητική ή πολιτιστική πρόταση. Είναι ένα **ολοκληρωμένο όραμα ανάκτησης και επανενεργοποίησης** μιας στρατηγικής περιοχής της Καλαμαριάς – με **πραγματικό κοινωνικό και περιβαλλοντικό αποτύπωμα**.

Η πρόταση εμπνέεται άμεσα από τις αξίες του **New European Bauhaus (NEB)** -αισθητική, βιωσιμότητα, συμπερίληψη/συμμετοχικότητα- και τις μεταφράζει σε ένα **πραγματικό, τοπικό μοντέλο αστικής ανάπλασης**:

- **Αισθητική**: Μέσα από τη δημόσια τέχνη, τις οπτικοακουστικές παρεμβάσεις και τη φροντισμένη τοπιοτεχνία, ο χώρος αποκτά ταυτότητα και καλεί σε εμπειρία.
- **Βιωσιμότητα**: Οι παρεμβάσεις βασίζονται σε οικολογικές πρακτικές, φέρνουν πράσινο, νερό, σκίαση και καλλιέργεια μέσα στην πόλη.
- **Συμμετοχικότητα**: Οι πολίτες γίνονται συν-διαμορφωτές, συν-χρήστες και τελικά συν-ιδιοκτήτες ενός χώρου που τους αφορά.

Μέσα από ήπιες, συμμετοχικές, συμπεριληπτικές και φιλικές προς το περιβάλλον παρεμβάσεις, προτείνεται η **μετατροπή του πρώην στρατοπέδου σε πνεύμονα ζωής**, που θα επηρεάζει **θετικά την υγεία, την ψυχική ευεξία και τη συνοχή** της κοινότητας.

- Οι **χώροι άθλησης, πρασίνου, χαλάρωσης και πολιτιστικής έκφρασης** θα λειτουργούν ως καθημερινοί πόροι ευεξίας για τους πολίτες κάθε ηλικίας.
- Οι **αστικοί καλλιεργητικοί χώροι** θα ενισχύσουν τη σύνδεση με τη γη, την αυτάρκεια και τη βιωματική εκπαίδευση σε θέματα περιβάλλοντος και διατροφής.
- Η **πολιτιστική δραστηριότητα** θα ενεργοποιήσει δημιουργικά τους κατοίκους και θα ενισχύσει το αίσθημα του «ανήκειν».
- Η **βελτίωση του μικροκλίματος** της περιοχής μέσω πράσινων επιφανειών, νερού και σκίασης θα συμβάλλει στην ανθεκτικότητα της πόλης στην κλιματική αλλαγή.
- Ο χώρος θα αναδειχθεί ως **πρότυπο αστικής βιωσιμότητας και συμμετοχικού σχεδιασμού**, με δυνατότητα αναπαραγωγής σε άλλες περιοχές της πόλης ή της χώρας.

Σ τ ε ρ γ ι α ν ή Τ σ ι α ρ β ο ύ λ α
Creative - Cultural manager / Development expert
Υποψήφια Διδάκτωρ Πολιτισμικής Πολιτικής – Τμήμα Δημοσιογραφίας & ΜΜΕ -ΑΠΘ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ / ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
stella.tsiarvoulas@gmail.com

Το KODRA park θα αποτελεί έναν **σύγχρονο δημόσιο χώρο**, που θα ενισχύει την **ποιότητα ζωής**, την **κοινωνική συνοχή** και την **κλιματική ανθεκτικότητα** μέσα από **οραματικό, αλλά εφαρμόσιμο σχεδιασμό**. Ένα **τοπικό Bauhaus** – όπου η φύση, η κοινότητα και η δημιουργία θα συνυπάρχουν αρμονικά.

Παραμένω στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή/και περαιτέρω συζήτηση επί της πρότασης.

Με εκτίμηση,

Στεργιανή (Στέλλα) Τσιαρβούλα